

Veilederseminar 12. oktober 2020

Veiledning i ph.d.-
prosjektets slutfaser

Veiledning i slutfaser

- Bakgrunnen for valg av tema
- Utfordringer i veilederrollen kommer på spissen ved forsinket progresjon, eller når omarbeiding anbefales eller avhandlingen underkjennes
- Innenfor retningslinjene bør det være fagfellesskapet som setter standarden
- De formelle rammene er ulike, utgangspunktene for mulige forventninger blir derfor også noe forskjellige

Når kan man anta at kandidaten er forsinket før formell sluttdato?

- **Midtveisevalueringen:**
 - Overordnet prosjektmål er i stor grad uklart noen måneder før midtveisevalueringen
 - Fravær av tekstproduksjon med kvalitet 6 måneder før midtveisevalueringen.
 - Innslagspunktet for 6 måneders oppfølgingsplan: klart bak forventet progresjon halvveis i løpet. Etter oppfølging: *om kandidaten har klart å ta igjen forsinkelsen i så stor grad at det ikke er usannsynlig at vedkommende vil kunne gjennomføre prosjektet til planlagt tid.*
- **Ytterpunktet uttalt i UiBs ph.d.-forskrift:**
 - § 5-5-2 tvungen avslutning
 - Vesentlig forsinkelse i gjennomføring av opplæringsdelen
 - Brudd på informasjons- eller oppfølgingsplikter
 - Forsinket fremdrift av en slik art at det er overveiende sannsynlig at kandidaten ikke gjennomfører til avtalt tid
 - § 6-2 veileder plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring.

Noen typetilfeller av årsaker til forsinkelse

- Kandidaten bruker lang tid på å finne det overordnede analytiske grepet på prosjektet
- Kandidaten bruker mye tid på å samle og lese, kommer sent i gang med skrivingen
- Tekstproduksjonen går sent, kandidaten sliter med å forstå hva som skal til for å gi det rettsvitenskapelige løftet
- Mye avbrudd i prosjektet på grunn av private forhold eller andre oppgaver
- Kandidaten mangler nysgjerrighet og motivasjon i relasjon til det opprinnelig valgte prosjektet
- Kandidaten er på «feil hylle»
- Kandidaten kommuniserer dårlig med veileder (meget sjelden selvstendig årsak)

Kand.'s personlige forutsetninger og ulike dilemmaer

- Når skal kandidaten være ekspert på temaet?
- Vanskeligheter med å stille en diagnose – ofte mange årsaker
- Eks.: Temaet innebærer store utfordringer knyttet til struktur og omfang mht ph.d.-avhandlingens tid og rammer – hvem har ansvaret for å finne løsningen?
- Temaets opprinnelige tilskjæring og kandidatens type passer ikke sammen
- Den fysiske og psykiske belastningen for kandidaten vokser ettersom forsinkelsen øker
- Var det noe man skulle ha gjort annerledes på et tidligere tidspunkt?
 - er det kandidatens eller veilederens stemme som har preget arbeidsprosessen?
 - har kandidaten forventninger om at det er veilederens stemme som skal styre?

Programbeskrivelsen om rollefordelingen: et referansepunkt for tiltak

- Kandidaten har hovedansvaret for progresjonen i prosjektet.
- Veilederes rolle er å gi innspill til en til enhver tid forsvarlig utvikling av prosjektet.
- Kandidaten har ansvaret for å fremskaffe materiale og tekst til avtalte tidspunkt slik at veileder kan utføre sin rolle.
- Forventning om jevnlig kontakt i prosjektperioden
- Veileders rolle: tilgjengelighet og respons, med tilstrekkelig gjennomtenkning og faglig kvalitet

Institusjonelle (verdi)standpunkt med tanke på grensene

- Veileder gir råd, kandidaten tar valgene
- Det bør være en viss romslighet mht. perspektivvalg og erkjennelsesinteresse i prosjektet
- Veilederkontrakten varer i 4 år, det er mulig å be om avlastning/avløsning
- Sen tekstproduksjon er ikke alltid uttrykk for forsinket progresjon
- Forventningen til veileder knytter seg til «godt nok», svenneprøven
- Veileder er ikke garantist for at listen blir nådd.
- I noen tilfeller er fraråding av innlevering på sin plass
- Ved tvilstilfeller (klart uferdig) bør man være tydelig, og gi uttrykk for risiko

Veilederrollen ved omarbeiding av avhandlingen

- Fakultetet foretar ny/fortsatt oppnevning av veileder og gir godtgjørelse
- Veiledning i en eksamenssituasjon
- Veileder har i de fleste tilfeller en rolle i kandidatens tidlige møte med formidlingen av anbefalingen fra komiteen
- Veileder har en viktig rolle i tolkningen av bedømmelsen og komiteens bestilling
- Relativt utfordrende å gi råd knyttet til kandidatens besvarelse av bestillingen
- Situasjonen kan oppleves som en ekstra utfordring fordi man opprinnelig kan ha gått god for innlevering.